

Спецвыпуск «Блакiтныя далi»

ШТАБ ПРАЦОЎНЫХ СПРАЎ ІНФАРМУЕ:

У 1989 годзе ў Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Я. Купалы штабам працоўных спраў і камітэтам камсомола пры плане 18 было сфарміравана 33 студэнцкіх атрады. Асаюна 430 тыс. капіталаўкладанняў.

Зводны атрад ГрДУ заняў 2 месца ў абласным сацыялістычным спаборніцтве, 4 месца — у рэспубліканскім.

Выканаўчы камітэт Гродзенскага абласнога Савета народных дэпутатаў, бюро Гродзенскага абкома ЛКСМБ паставілі:

— прысудзіць другое месца і

ўзнагародзіць Ганаровай граматай абкома ЛКСМБ і грашовай прэміяй у размеры 100 руб. студэнцкі будаўнічы атрад імя Ф. Э. Дзяржынскага ГрДУ імя Я. Купалы (камандзір А. І. Турлін, камісар Н. С. Лаздзін), які працаваў у калгасе «Прынёманскі» Навагрудскага раёна;

— прызнаць пераможцам абласнога сацыялістычнага спаборніцтва сярод лінейных студэнцкіх атрадаў небудаўнічага напрамку і ўзнагародзіць Ганаровай граматай абкома ЛКСМБ і грашовай прэміяй у размеры 150 руб. студэнц-

кі атрад «Гелікцыт» ГрДУ імя Я. Купалы (камандзір С. А. Губін, камісар А. Е. Кухарчык), які працаваў у калгасе імя Чкалава Свіслацкага раёна;

— адзначыць работу студэнцкіх атрадаў:

«Элегія» ГрДУ імя Я. Купалы (камандзір А. Сліскевіч, камісар Г. Сіняўская) па аказанню дапамогі вэтэранам вайны і працы;

«Гелікцыт» ГрДУ імя Я. Купалы па аказанню дапамогі ў рэканструкцыі помнікаў гісторыі і культуры.

У нашым горадзе, ды і не толькі ў Гродна, я ў гэтым упэўнена, ведаюць дзяўчат з летняга будаўнічага атрада «Блакiтныя далi», які працуе на цягніку «Гродна—Масква». Згадзіцеся, па такой арыгінальнай форме немагчыма на іх не звярнуць увагі: блакiтная кашуля з яркімі нашыйкамі, адметнымі вымпеламі на рукавах і грудзях, маса значкоў, цёмныя галыштук і спідніца. Я сама працавала байцом у «Блакiтных далях» (на жаль, толькі адзін год мне пашанцавала), але добра вядома прыёмнае пачуццё, калі студэнты табе ўслед глядзяць з добрага зайдзрасцю...

работу, адносіны да справы. Але быў гонар! Гонар, таму што мы атрымалі права працаваць у складзе атрада «Блакiтныя далi». Адрознівае атрад ад атрадаў праца ў сапраўдным калектыве, тым больш — у камсамольска-маладзёжным. Восць дзе з усёй відэаважнасцю праяўляецца сяброўства, уземапавага і дапамога. І начная змена аказалася зусім не страшнай і не цяжкай. Працы менш, чым днём: пасажыры адпачываюць. Прыёмна быць гаспадаром вагона ў поўным сэнсе гэтага слова, адчыняць цяжкія дзверы на прыпынках, сустракаць рэдкіх начных вандроўнікаў, запрашаючы

цягніку «Нёман».

Сваімі ўспамінамі дзеліцца выпускніца філалагічнага факультэта 1989 года Вольга Бушманова:

— У атрадзе працавала на працягу трох гадоў сваёй вучобы ва універсітэце. Без «Блакiтных далей» не ўяўляю свае летнія канікулы. Што дала мне гэтая праца? Навучылася адрозніваць дабро ад зла, з карысцю выкарыстоўваць вольныя хвіліны, падтрымліваць вясёлую размову, адказваць на жарты і нават на грубасць пасажыраў. Адночы прышлося трымаць малага хлопчыка, які адстаў ад цягніка, дагнаў яго амаль на поўным руху і ўтрымаўся толькі

Рамантыка даліх дарог

Успамінаюцца першыя дні працы. Цяжка было, вядома, вельмі цяжка. Ад хвалвання трохі дрыжалі рукі, перахапіла дыханне, калі прасілі праважаючых выйсці з вагона... Уявіце сабе: вялікі наплыў народа летам на маскоўскім напрамку, невядомыя лісты-бланкі для падліку пасажыраў, грошы, бялізна — усё ў руках адной дзяўчыны — правадніка на ўвесь вагон. Нельга памыліцца, няма свабоднай хвілінкі збегаць у суседні вагон да сяброўкі пагутарыць. А дзяжурства ўначы — яшчэ цікавага, калі вочы з непрывычкі зліпаюцца.

Праца правадніка не з лёгкіх. Многія з залічаных у атрад былі да гэтага толькі павярхоўна знаёмы з тым, што яна сабой уяўляе, гэта професія. З кропкі гледжання пасажыра, вядома. Адрознівае адчуваецца, што той падрыхтоўкі, якую нам давалі на працягу года ў Гродзенскім рэзерве праваднікоў, аказалася вельмі мала. Тэорыяй мы, студэнты, валодалі добра (гэта і правільны тушэння пажараў, і вогнетушыцелі, і сігнальныя знакі, і тыпы білетаў), а вось практыкі, на жаль, зусім не было.

З трывогай я акунулася ў атмасферу працы. Але і з нічур не меншай цікавасцю. Рамантыкі, сапраўды, не займаць, калі працуеш на цягніку «Нёман». Кожны раз — новыя людзі. Жыццё на калёсах — на працягу ўсяго лета. За 2 месяцы брыгада робіць 7 рэйсаў, гэта 28 дзён у дарозе, дзе няма скідкі на тое, што мы студэнты, а зусім не прафесіяналы і трэба працаваць нават лепш за вопытных праваднікоў, знаходзячыхся ў суседніх вагонах. Бо і пасажыры нас з імі параўноўвалі. Кожны рэйс, здаецца, памятаецца. Якія людзі толькі не ехалі з намі! І першая выдача чаю на поўнай хуткасці руху цягніка, абвостраная ўвага і цікавасць пасажыраў, глядзячых на нашу форму і

рукой. За нейкіх пару хвілін я зведала і жэх, і разгубленасць, і адказнасць за жыццё маленькага чалавечка... Так што не адной рамантыкай напоўнена праца ў «Блакiтных далях»...

Многія лічаць, што будаўнічы рух страціў сваю энэргію, што няма ў цяперашніх студэнтаў былога задору і зацікаўленасці. Сапраўды, можа, у некаторым сэнсе гэта і так. Так па той прычыне, што нярэдка будаўнічыя атрады сфарміраваны, але не вызначаны фронт работ, не вырашаны многія і многія праблемы іх працы. Нярэдка сутыкненні адміністрацыі калгаса, саўгаса ці прадпрыемства і кіраўніцтва атрада і калі пачынаецца падлік заробтнай платы. Таму студэнты-байцы атрадаў у некаторых выпадках і незадаволены склаўшымся становішчам. Лічу, што немагчыма мець якія-небудзь прэтэнзіі да кіраўніцтва атрада «Блакiтныя далi», да начальніка Гродзенскага рэзерва праваднікоў, да брыгадзіраў, працуючых на фірменным цягніку. Шмат добрых слоў, слоў павагі і ўдзячнасці хочацца сказаць людзям, якія сваім словам падтрымлівалі студэнтаў, штодзённа вучылі іх правільнаму абслугоўванню пасажыраў, уменню працаваць з людзьмі. Выражаем падзяку Н. П. Ціханавай, М. І. Кіркіцкай.

Высокая культура абслугоўвання, уласцівая студэнтам атрада, была адзначана масай падзяк. Шмат цёплых слоў за ўвагу і добрыя адносіны да пасажыраў аслугоўвалі В. Камарова, В. Сурмач, А. Касіцкая, А. Пахомова, Ж. Манько, В. Лапісваа, А. Коўган, Т. Янчанок, Я. Бозыр, М. Лагеза, У. Уладзіміраў, В. Пракопчык, Ж. Савашынская і многія іншыя. Як прыёмна, калі людзі дзякуюць шчыра, ад усёй душы, жадаюць, развітаючыся з намі, шчаслівай дарогі...

Н. БЕДЗЬ.

НАШЫ ІНТЭРВ'Ю

Лета

не за гарамі

Сваімі ўражаннямі і думкамі на конт працы ў атрадзе дзеліцца камандзір С. ПАЗНЯК:

— Нядаўна на Дошчы аб'яў працягала, што фарміруецца атрад «Блакiтныя далi». І адрознівае ў памяці ўзнікла лета 1988 года: гарачыня, што няма чым дыхаць, бясконца колькасць пасажыраў... І я, камандзір, пэўна яшчэ не ведаючы, як трэба працаваць у ролі правадніка і кіраўніка, як дагатайць кожнаму чалавеку, як аб'яднаць людзей у атрадзе.

Летам на цягніку «Нёман» будучы зноў працаваць нашы студэнты. Тым, хто выказаў жаданне працаваць правадніком, хочацца сказаць некалькі слоў. Гродзенскі рэзерв праваднікоў — гэта цудоўныя людзі, з першых дзён вучыцца ў іх дабрыні зносін, добра сумленнай працы. Ужо з першых хвілін адчуваеш сябе поўнапраўным членам брыгады. За дабрыню і разам з тым прынцыповыя адносіны да работы і да нас, студэнтаў, хочацца падзякаваць сапраўдных майстроў сваёй справы: Т. М. Астапчук, Н. П. Ціханаву, Г. Жук і многіх іншых. Памятайце (асабліва камандзіры і камісары); што ў любой справе самае галоўнае — паважаць сваіх падначаленых, дапамагаць ім. І з гонарам нясіце высокае званне студэнта Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы.

Ад рэдакцыі. Тэма студэнцкіх будаўнічых атрадаў у апошні час усё часцей і часцей выклікае спрэчкі. У наступных нумарах газеты «Гродзенскі ўніверсітэт» чытайце матэрыялы аб цяжкіх фарміраваннях і працы будаўнічага атрадаў у летнім працоўным семестры.

Пакідае выпускнік сцены свайго студэнцкага дома і часцей за ўсё знікае з вачэй выкладчыкаў. Бяжыць яго сцэжка ў вялікі свет, сталее і мудрэе ён сам, гадуе дзяцей, здабывае любоў і пашану ў сваім працоўным калектыве, часам — высокія пасады і званні, а то і шырокае навуковае і мастацкае прызнанне ў людзей... Толькі тады, звычайна, водгалас пра яго справы прыходзіць у тыя аўдыторыі і кабінеты, дзе праляцела яго далёкае юнацтва. Такое жыццё, і не ўсё ў ім тут справядліва. Напэўна, трэба было б нам, выкладчыкам, больш пільна сачыць за сваімі выхаванцамі, збіраць пра іх музейныя матэрыялы. Ды дзе ты прасочыш за тысячамі лёсаў, асабліва ў наш дынамічны век...
Вось не паспелі, здаецца, аглянучца, як стукнула 60 нашаму выпускніку, вядомаму беларускаму

мовазнаўцу Паўлу Уладзіміравічу Сцяцко. Ён адзін з тых былых студэнтаў, якімі з поўным правам можа ганарыцца Гродзенскі ўніверсітэт імя Я. Купалы. Доктар філалагічных навук, прафесар, выдатнік народнай асветы БССР, аўтар многіх навуковых даследаванняў у галіне роднай мовы, да таго ж чалавек высокай нацыянальнай свядомасці, ён пакінуў яркі след у ненапісанай пакуль гісторыі Гродзенскага педінстытута, універсітэта.
Знешне шлях П. У. Сцяцко выглядае не вельмі складаным. Народзіўся ў вёсцы Грабава Зэльвенскага раёна.
П. У. СЦЯЦКО:
— Кожны год я з вялікаю асалядаю наведваю родныя мясціны і душою спачываю ў роднай хаце, што стаіць, мураванка, на хутары каля лесу. У Зэльве жыве мой бацька (яму 95 гадоў), сястра

і брат. Сям'я была вельмі працавітая. У бацькоў было нас шасцёра, двое памерла. У вайну старэйшы брат Іван загінуў ад рук фашыстаў. Бацька быў засланы ў канцлагер, вярнуўся пасля вызвалення. З маленства дзеці прывычалі да працы, зараблялі сабе на хлеб. З 5-ці гадоў я пасвіў карову, затым рабіў усё на гаспадарцы: жасіў, малаціў, араў, даіў кароў, трымаў усю гаспадарку. Мусіць, таму і вучоба давалася лёгка: за першы год (было тады 6 гадоў) скончыў першы і другі класы, пасля трэцяга перайшоў у пяты, а скончыўшы яго — у сёмы. Скрозь канцаў навуальных устаноў на «выдатна».

Скончыў Дзяржынскую сямігодку, затым Ваўкавыскае педвучылішча (1949) і паступіў на фізіка-матэматычны факультэт Гродзенскага педінстытута. Але хутка пераканаўся, што не тут яго прызначэнне. Роднае слова пацягнула душу на факультэт мовы і літаратуры.
П. У. СЦЯЦКО:
— Гады навучання ў Гродзенскім педінстытуце ўспамінаюцца з асалядаю, бо гэта, як здаецца сёння, самыя радасныя гады ў жыцці. Хоць жылося нам тады ой як нялёгка: па 20—25 чалавек у адным пакоі. На 1-ым курсе я жыў у інтэрнаце па вуліцы Савецкай, пакой быў на гарышчы. Дзвухпавярховыя ложка. Пацукі елі наш хлеб, які мы клалі пад падушкі, бо не было тумбачак. Але навуку «грызлі». Добрым словам успамінаюцца заняткі па стараславянскай мове, якія вёў Пётр Іванавіч Кавалеўскі, лекцыі па зарубежнай літаратуры Мікалая Рыгоравіча Працэнка. На жаль, па роднай мове і літаратуры не было тады кваліфікаваных кадраў. Выразна бачу сёння светлыя постаці нашых гасцей — беларускіх пісьменнікаў Петруся Броўкі, Міхася Лынькова, Максіма Танка, Пятра Глебкі, а таксама тагачасных пачаткоўцаў Васіля Быкава, Янкі Брыля. Успамінаюцца словы Броўкі пра В. Быкава: «Гэта таленавіты чалавек, яго ўведае ўвесь свет». Студэнтам 2-га курса я прымаў актыўны ўдзел у зборы матэрыялаў для Дзялекталогічнага атласа па Гродзеншчыне. На гэтай базе была напісана навуковая праца, якая атрымала на рэспубліканскім аглядзе 1-ю катэгорыю, і я быў узнагароджаны 100 рублямі прэміі.

Таленавітага выпускніка пакінулі на кафедры беларускай мовы і літаратуры роднага інстытута. Працаваў пасля старшым выкладчыкам навастворанай кафедры белаорускай і рускай мовы. 11 гадоў жыцця П. У. Сцяцко звязана, такім чынам, з Гродзенскім педінстытутам. Тут фармавалася асоба, гартваліся грамадзянска-патрыятычныя погляды, выспявалі і ўсталяваліся навуковыя інтарэсы. У 1960 годзе паступіў у аспірантуру Інстытута мовазнаўства Акадэміі навук БССР (папярэдне эктэрнам здаў кандыдацкія экзамены). На другім годзе вучобы абараніў кандыдацкую дысертацыю, прысвечаную лексіка-семантычнай сістэме народных гаворак, і стаў працаваць у Мінскім педінстытуце імя М. Горкага, на кафедры беларускай мовы. У 1980

годзе абараніў доктарскую дысертацыю — пра субстантыўнае беларускае словаўтварэнне. З 1981 года П. У. Сцяцко працуе ў Гомельскім універсітэце імя Ф. Скарыны, загадвае кафедрой рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства.

П. У. СЦЯЦКО:
— Чытаю курс параўнальнай граматыкі славянскіх моў, супастаўляючы курс беларускай і рускай моў, уводзіны ў мовазнаўства. Кірую дыпломнымі і аспіранцкімі работамі. Пяць чалавек з шасці маіх падпечных сталі кандыдатамі навук, працуюць на кафедрах дацэнтамі і старшымі выкладчыкамі.

Праца выкладчыка вышэйшай школы ўмяшчае многія накірункі, якія салідным грузам кладуцца на нашы плечы, галовы і душы. Выкладчык — педагог, навуковец, асветнік, грамадскі працаўнік, ды і шмат што яшчэ. У П. У. Сцяцко гэты аб'ём інтэлектуальнай, маральнай, эмацыянальнай аддачы вельмі важкі і ў пэўным сэнсе ўніверсальны. Так што можна парадавацца і задумацца пра чалавека і яго магчымасці, пра сына свае зямлі, які годна і ахварна жыве дзеля яе дабра. Абыходзячы тут шматлікія напрамкі дзейнасці нашага земляка, звярну ўвагу толькі на друкаваны навуковы багаж П. У. Сцяцко, які даследуе лексікалогію, словаўтварэнне, марфалогію, сінтаксіс беларускай мовы, дыялекталогію, методыку выкладання мовы, культуру маўлення, праблемы ўзаемадзеяння славянскіх моваў, этымалогію. Выдаў ён кнігі: «Народная лексіка» (1970), «Дыялекты слоўнік» (1970), «Народная лексіка і словаўтварэнне» (1972), у сааўтарстве: «Беларуская мова. Навучальны дапаможнік для сярэдніх спецыяльных устаноў» (1970), «Сучасная беларуская мова. Марфалогія» (1975), «Сучасная беларуская мова. Фаналогія. Лексікаграфія. Арфаграфія» (1976), «Беларускае народнае словаўтварэнне» (1977), «Аналіз слова, слоўзлучэння, сказа» (1977), «Праграма па беларускай мове для філалагічных факультэтаў педінстытутаў» (1975, 1978), «Беларуская мова. Ч. 1. Падручнік для педагогічных вучылішчаў БССР» (1982), «Лінгвістычная терминологія в вузовских курсах» (1984), «Беларуская граматыка», Ч. 1 (1985), «Сінтаксіс сучаснай беларускай мовы» (3-е выд., 1987), «Русско-белорусский словарь лингвистических терминов» (1988).

П. У. СЦЯЦКО:
— Цяпер перад студэнтамі шырокія даягяды. Можна расці і расці. І гэта трэба рабіць, бо менавіта ў гэты час будзеца падмурак духоўнасці чалавека, фармуецца чалавек як асоба.

Зычу студэнтам-землякам высокіх дасягненняў у працы, навуковых даследаванняў. Шануйце дарагі час студэнцтва, шануйце родную культуру, мову свайго народу. Добра і шчасця вам, дарагія землякі!

Пажадаем і мы прафесару П. У. Сцяцко радасці ў жыцці і плёну ў працы на роднай ніве!

А. ПЯТКЕВІЧ,
дацэнт кафедры беларускай літаратуры.

СПОРТ

У лютым гэтага года закончыліся спарторніцтва вышэйшых навуковых устаноў Беларусі па стрельбе. Каманда Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы заняла шостае месца.

Пасляхова выступіла ў спарторніцтвах І. Кірыльчык. Яна заняла першае месца і стала чэмпіёнкай.

У першыя вышэйшых навуковых устаноў па лёгкай атлетыцы каманда нашага дзяржуніверсітэта заняла чацвёртае месца.

уступіўшы інстытуту фізічнай культуры, БДУ імя У. І. Леніна і Брэсцкаму педагагічнаму інстытуту.

Чэмпіёнам па спартыўнай хадзе на дыстанцыі ў пяць кіламетраў стаў студэнт трэцяга курса гістарычнага факультэта нашага ўніверсітэта Ю. Ведзянеў. Ён жа атрымаў перамогу і на дзесяцікіламетровай дыстанцыі, заняўшы другое прызавае месца.

ФІРМА «ДЫЯЛОГ»

Вы хочаце ведаць, як жывуць людзі ў Амерыцы!
Лепш усяго аб гэтым даведацца ад саміх амерыканцаў.
Фірма «ДЫЯЛОГ» гатова дапамагчы Вам знайсці партнёра па перапісцы ў ЗША, які, спадзяёмся, будзе Вам сябрам.
Запоўніце, калі ласка, анкету, выражце яе і накіруйце па адрасу:
664000, г. Іркуцк, ГСП, фірма «Дыялог».
Не забудзьцеся даслаць паштовы перавод на суму 7 (сем) рублёў на рахунак фірмы: 01609449 ОПЕРУ ЖСБ г. Іркуцка, і пакласці квітанняў у конверт з анкетай.
Фірма «Дыялог» гарантуе публікацыю інфармацыі аб Вас у ЗША на нацыянальным узроўні і пошук партнёраў па перапісцы.
Сваім кліентам аб дадатковых паслугах па пераводу паведамляем у пісьмовай форме.
Жадаем поспехаў!
АНКЕТА, ЯКУЮ ТРЭБА ЗАПОЎНИЦЬ І ДАСЛАЦЬ У АДРАС ФІРМЫ:
Прозвішча і ініцыялы
узрост
прафесія
інтарэсы
поўны хатні адрас

С. А. ТОКМІН,
дырэктар фірмы таварыства інвалідаў «Дыялог».

Наш адрас: 230823, г. Гродна, вул. Ажэшка, 22, пакой 484, тэл. 44-88-79

Газета выходзіць штотыднёва

Гродзенская абласная ўзбуйненая друкарня вул. Паліграфістаў, 4.

Тыраж 2000 экз.
Зак. 2462. АИ 05106.

Рэдактар Л. С. ЗАСЕЛЬСКАЯ.